

Gölgenin Yedide Biri: Kardeşliğimiz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Değerli kardeşlerim,

Yanlış anlaşılan din, insanı en iyi deyişle kârdan eder. Yanlış anlaşılan din dinden de eder de hele kârdan eder.

Peygamber Efendimiz aleyhisselamın bize emanet edip gittiği İslamiyet, sadece namaz kılmak ya da meydanlarda cihat etmekle daraltılınca burnumuzun ucundaki cenneti kaybettığımızı fark edemiyoruz.

Şu bir kalemdir. Ben çıkıp bu kalemi tanıtsam, yazı ihtiyacınızı karşılar, şöyledir böyledir desem bana güvenen de bunu alsa, kalemin var dese, yazı ihtiyacımı bununla karşılayabilirim dese; sonra ben desem ki şu da bir kalemdir, şu da yazı ihtiyacınızı karşılar. Birinci kalem için 'yazı ihtiyacınızı karşılar' dediğimde bana güvenenler, tanıttığım ikinci kalemi ihmal ederlerse bu en azından kârdan zarar değil midir? Dün tanıttığım da yazar, bugün tanıttığım da yazıyor ve başka bir kalemi de övüyorum. Sadece övdüğüm bir kaleme tutunup gerisini bırakmak kârdan zarardır.

Allah, namazı bize övdü. Şartlarına uygun namaz kılırsak cennete gireceğimizi söyledi, sonra da iyi mümin kardeş olursak da bizi cennetine koyacağını buyurdu. Abdestine uygun namaz kılana cennet, hakkı-hukuku yerine getirilmiş kardeşliğe de cennet. Bunun örneğini de ashab-ı kiram üzerinde gösterdi bize. Ashab-ı kiram; Mekke'de on üç sene işkence çekenlerle onları karşılayıp bağrına basanlar, aynı cennete farksız girdiler. Medine'de karşılık beslemeksizin mümin kardeşini bağrına basanlar, Mekke'de Ebu Cehil'in işkencesinde kalanlarla aynı tutuldu Kur'an'da.

Allah, sabah namazına camiye gidene cennet vaat ediyor, mümin kardeşine selam verene de öyle. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, "Vallahi, iman etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız" buyuruyor, sonra da birbirimizi sevmemize yardım edecek bir şey söylüyor: "Birbirinize selam verin."

Selam, cennetin ucunda duruyor. Basit gördüğümüz selam, aslında sabah namazı gibi bir şeymiş meğer.

Cuma namazı kılmayan biri imanının hakkını vermemiş olduğu gibi, 'benim var, mümin kardeşimin de olsun' düşüncesinde olmayan da cuma namazı kılmayan insan gibidir Allah katında. Biz Peygamber aleyhisselam Efendimiz'in "birbirinizi sevin, kardeş olsun" sözünü bir 'abi nasihati' gibi ya da bir dernek üyelerinin bayramlaşması gibi algılıyoruz. Hayır. Allah'ın dininde sabah namazı kılmak, Ramazan orucu tutmak, hacca gitmek, zekât vermek neyse 'selamunaleyküm kardeşim' demek, hasta bir mümini ziyaret etmek, bir mümine tebessüm etmek de odur.

İslamiyet'i bize yorgunluk veren, oruç veya hac gibi, bir eziyetle yerine getirilen şeylerle daraltıyoruz, hâlbuki Allah o kadar geniş kılmıştır ki İslamiyet'i, tuttuğumuz her şey cennetten bir dal parçası gibidir.

Hepimizin bildiği, bugüne kadar belki yüz defa dinlediğimiz bir hadis-i şerifi hatırlamalıyız. Peygamber aleyhisselam Efendimiz, hiçbir gölgenin bulunmadığı bir zamanda yedi grup insanı Arş'ın gölgesinde gölgelendireceğini buyuruyor. İnsanlar mahşer yeri sıkıntısı çekerken, Güneş kafalara bir karış mesafeden hararet bastırırken, kaçacak hiçbir yer yokken, kıldığın namazlar kabul oldu mu olmadı mı belli değilken... Allah yedi grup insanı -uygun bir ağacın altında da değil- Arş'ın gölgesinde bekletecek.

Bunlar sabahlara kadar namaz kılanlar, bütün malını Allah için infak edenler değil. Bu yedi gruptan biri, 'birbirini seven iki mümin.'

Araya para, akrabalık, menfaat girmeden, sadece mümin oldukları için birbirini seven iki insana Allah'ın mükâfatı zaten cennet. Çünkü müminler. Ama bir de üstüne Arş'ın gölgesinde olmaktan söz ediyor Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem. Demek ki iki müminin birbirine "Nasılsın kardeşim?" demelerinin değeri, cennetin de üstünde duran Arş'ın gölgesinde kalmakmış. Namaz da insanı cennete soktuğuna göre bu iki işin faturası aynı demektir.

Durup dururken değerini anlamadığımız için cenneti avucumuza koyacak bir nimeti kaçırmış oluyoruz. Müminlerin Allah için birbirlerini sevmeleri, iki gün misafir etmeleri, dertleriyle ilgilenmeleri, hastalığında ziyaret etmeleri, borç vermeleri, diğerinin de borcu suistimal etmeden geri ödemesi... Allah'ın hoşuna giden ve teheccüt namazına kalktığımızda bizden razı olduğu gibi onu razı eden işlerdendir.

Bugün -maalesef- kardeşlik denince, İHH'nın Afrika'dan getirdiği çocuk fotoğrafları hatırlanır oldu. Elbette bu doğrudur. Ama Afrika'ya gidinceye kadar bir milyar daha kardeşin var senin. Camide beraber namaz kıldığın kardeşin de Afrika'dan fotoğrafı gelen kadar kardeşindir zaten. Apartmanında kardeşlerin var. Afrika'dan gelen fotoğrafa acımamız makul ama o son noktadır, oraya gelinceye kadar ne kardeşlerimiz var...

Müslüman kardeşliğinin hazzını yaşamak ne yazık ki kaybettiğimiz bir şey oldu kardeşlerim. Ben bugün burada, mümin kardeşi olduğumuzu hatırlatma ihtiyacı hissediyorum. Bunun için ders yapma mecburiyeti hissediyorum. Çünkü bu kardeşliği lafta bırakıyoruz. Herkes vicdanında şu soruya cevap vermelidir: Yarın cennete girerken veya ölümle burun buruna geldiğimiz zaman yaptığımız haccı, okuduğumuz Kur'an'ı, orucumuzu hatırlayacağız; filan müminle birbirimizi Allah için severiz diyecek biri var mı?

Mümin kardeşliğimizi engelleyecek bir şey var mı? Yok. Kıtlığı mı var müminlerin? Yok. Bunu biz bir nimet ve Rabbimize sunacağımız amel olarak görmüyoruz; problem burada. Bize göre namaz İslamiyet'tir ama bir mümini kucaklamayı hâlâ İslamiyet olarak göremiyoruz. Hâlbuki görenlerden ne kadar memnun oldu Allah... Medineli Ensar'dan ne kadar memnun oldu...

Hepimize bir belge olarak kalması açısından örnek niyetiyle vermek istiyorum. Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem Mekke'nin fethinden sonra bir Huneyn operasyonu oldu. İslam güç kazandı. Artık herkes İslam'dan onurla söz etmeye başladı. Böyle bir zamanda ashab-ı kiram, Efendimiz aleyhisselamın Medine'den geri dönüp dönmeyeceğini düşünmüş ve tereddüt etmişler.

Hele Medineli Ensar'ın kalbi küt küt attı. Peygamber aleyhisselam Mekke'ye geri dönerse ellerindeki nimeti kaçırmaktan korktular. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, "hicretin sevabını kaybettirmem" anlamına gelen bir mesaj verdi ve Mekke'de kalmayıp geri döndü.

Yol esnasında Huneyn denen bir operasyon yapıldı ve büyük ganimet ele geçirildi. Peygamber Efendimiz bu operasyondan ele geçen ganimeti Müslümanlar'a dağıttı ama şöyle bir uygulama yapıldı. Diyelim ki 100 deve dağıtılacak, bunların 90'ını yeni Müslüman olmuş Mekkeliler'e dağıttı. Çünkü Mekke fethedilince insanlar gruplar hâlinde gelip Müslüman olmuşlardı. Onların Müslümanlığı güçlensin diye verilmiş bir sempati payıydı bu.

Şeytan bu fırsatı çok iyi değerlendirdi. Bağrını Resûlullah'a açan Ensar'ın kulağına fısıldadı ve "Muhammed'in yapacağı buydu zaten" dedi, "size ihtiyacı kalmadı, eline mal geçince bak, nasıl akrabalarına dağıtıyor..." (Mekkeliler Peygamber aleyhisselamın akrabalarıydı.)

Kur'an'ın övdüğü o büyük insanlar, bu vesvese karşısında "hadi oradan edepsiz! Resûlullah böyle şey yapar mı!" diyemediler. İşin içine mal karışınca her şey allak bullak oldu. Hemen aralarında toplanıp küçük bir kurultay yaptılar, "bizi satıyor Resûlullah" dediler.

Bu durum Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellemine kulağına geldi. Dediler ki, "ya Resûlallah, Ensar bu yaptığınız dağıtımdan çok alındı. Bir tedbir alalım mı..." Efendimiz de "Ensar'ı toplayın" buyurdu. Geniş bir alanda toplandılar. Binlerce sahabi.

Efendimiz aleyhissalatu vesselam bir taşın üstüne çıktı. Şöyle buyurdu:

"Ey Ensar, ey Medineliler,

Siz Allah'ı memnun etmişsiniz. Ben sizin gönlünüz doldu zannetmiştim. Bu yeni Müslüman olmuşların gönlü ısınsın diye develeri onlara ayırdım, size de kendimi ayırmıştım, size kendimi uygun gördüm. Razi değil misiniz, develer onların olsun, ben sizin olayım."

Ensar bu cümlelerden çok etkilendi. Hemen uyandılar. Develer onların olsun, dediler. Peygamber'imiz de çok duygulandı, mübarek ağzından şu dua döküldü: "Allah'ım, bu Medineli Ensar'dan razı ol. Çocuklarından razı ol. Torunlarından da razı ol."

Burada şunu vurgulamaya çalışıyoruz: Ashab-ı kiram bu kardeşliği ne muhteşem gerçekleştirdiler ki Peygamber aleyhisselam Efendimiz, İbrahim aleyhisselamdan beri gelen dede bağlarını kesip "ben sizdenim" buyurdu. Yine Peygamber aleyhisselam Efendimiz, Ensar için, "Ensar'ı sevmek Müslümanlıktır, Ensar'a buğz etmek münafıklıktır" buyuruyor. Öyle bir meziyet kazanmışlar ki onları sevmeyen Müslüman olamıyor.

Ne sayesinde? Kardeşlik sayesinde. Kardeşliğin kıymetini bilmek sayesinde.

İman kardeşliğimizi tıpkı namaz gibi ibadet listemize koymak zorundayız. Hatta birbirimize çay bile ikram etmeden sadece hâl-hatır sormak için oturabilmeyi bir becerebilsek o zaman mümin kardeş olduğumuz da çok iyi anlaşılacak. İşin özeti şu ki, iman bizi kardeş yaptı ve bu kardeşliği değerlendirmek namaz gibi bir ibadettir ve müminliğin gereklerindedir. Bunu harcamak ise - nezübillah- elimize gelmiş kuşu kaçırmaktır.

Allah Teâlâ, namazımıza dikkat edersek cennete gireceğimizi buyuruyor. Buna güvendik mi? Güvendik. Aynı Allah, Kur'an'ında ve aynı Allah'ın Peygamberi hadisinde birbirimizi seversek cennete gireceğimizi buyuruyor. O söz güzel de bu sözü değil mi? Kaldı ki birbirimizi sevmek namaz kılmaktan kolay yahu. Öğle vakti de gidip sevsen sevmek oluyor. Telefonla da selam versen Allah memnun oluyor. Namaz daha zor bir iş.

Bir önemli nokta daha var. Nasıl namaz kılarken şeytan, "çok yorgunsun, daha yirmi beş dakika var, son beş dakika kalkıp rahat kılarırsın" deyip namaza başlayınca da unuttuğun ne varsa aklına getiriyor ve namazı kıldırılmamaya çalışıyorsa tıpkı bu örnekte olduğu gibi genel olarak da Allah'ın değer verdiği şeyle şeytanın karşıt anlamda ilgileneceğini bilmemiz gerekir. Şeytan boş işle uğraşmaz. Senin balkonda çay içmenle niye uğraşsın ki? Allah insanı nereden cennete koyacaksa şeytanın ilgilendiği de orasıdır. Nasıl namazımızla ilgileniyorsa şeytan, kardeşliğimizle de ilgileniyor. Bunu unutmamız lazım.

Kardeşliğimiz, şeytanın oltasına takılacak şeylerdendir. Bunun için de insana dedirteceği ilk cümle şudur: "Aaah eski insanlar... bu zamanda selam verecek kimse kalmadı..." Bu şeytan parolasıdır. Bir sen varsın zaten, geç aynanın karşısına da kendi kendine selam ver. Bu zamanda toplumun seviyesi düşmüşse sen de o toplumdansın zaten, birbirinize denksiniz demektir. Ne demek selam verecek kimse kalmadı!

İkinci bir tuzak da eften püften, beş kuruş etmez şeyler için kardeşlerin kavga etmesidir. Kavga ettirdikten sonra barışın yollarını tıkiyor şeytan. Bakıyorsun ki bir kuruşluk mesele, bir sene sonra trilyona varmış. Bu, tuzağı kavrayamadığımızı gösteriyor.

Nasıl ki namazda ‘yahu abdestli miydin ben...’ diye vesveseyi bir soktu mu bütün namazı randımsız hâle getiriyorsa kardeşlikte de oruçta da aynı şeyi yapıyor. Aynısı ashab-ı kiramda da olmuştu. Resûlullah aleyhissalatu vesselamın mescidinde, Cebrail’in bulunduğu bir yerde birbirlerine kılıç kaldırdılar. Efendimiz ayağı kalktı, “benim sağlığında mı böyle yapıyorsunuz” buyurdu, kanatlarını indirdiler.

Bize ayet-hadis-104 kitabı okusan takan yok. Müslüman adama “Bu mahallede kaç kişi var?” desen “burada selam verecek kimse yok” diyor. Oradaki Müslüman’ın tarikatını beğenmez, bunun takkesini beğenmez, öbürünün bıyığını... mübarek, kusur bulma makinesi. İnsan kendi annesinden doğan kardeşiyle de kavga edebiliyor ama mesele, uyarıldığında aklını başına almaktır.

Sahabilerin büyüklerinden Ebu Zer -başka bir rivayette Huzeyfe- radiyallahu anh, Bilal radiyallahu anh ile tartışmış ve ona ‘zencinin yavrusu’ demiş. Hazreti Bilal de Resûlullah aleyhisselama gidip “ya Resûlallah, Ebu Zer bana annemden dolayı çirkin bir söz söyledi” demiş. Efendimiz aleyhisselam da bir ikinci namazı sonrası Ebu Zer’e, “senin damarlarında hâlâ Cahiliye kanı var” buyurmuş, “annesinin deri renginden dolayı Bilal’i niye ayıpladın?”

Ebu Zer radiyallahu anh ne yapmış? “Ama o da hak etmişti ya Resûlallah” mı demiş? Hayır.

“Evet ya Resûlallah, böyle bir hata ettim” demiş, “benim derim beyaz, onunki siyah diye onu ayıpladım. Şimdi ben yüzümü şu namaz kıldığımız toprağı koyayım, o da siyah ayağını yüzüme bassın, nefsim terbiye olsun.”

Peki Bilal radiyallahu anh ne yapmış? Fırsatı yakalayınca basmış mı onun yüzüne? Hayır.

“Allah’a secde etmiş bir yüze ayağımı koymam ben” demiş.

Bu kadar. Hata ettiler, kardeşliği zedeleyecek iş yaptılar ama doğruya itiraz etmediler.

Kardeşlik cennete koyan, en az namaz ve oruç kadar değerli bir şey. Bunun camiler gibi korunması lazım. Hırsızlar caminin musluğunu çalınca kıyameti koparıyoruz ama iki mümin, o camiden daha değerli kardeşliklerini zedeleyince niye kıyameti koparmıyoruz? Müminlerin kavga etmesi caminin halılarının çalınması kadar niye rahatsız etmiyor bizi?

Şeytan nasıl ki namazı abdestsiz kılalım, camiye geç gidelim, cemaatle kılmayalım diye çalışıyorsa kardeşliğimizi bozmak için de böyle çalışacaktır. Ashab-ı kiramın da kardeşliğini zedelemeye çalışmıştı. Çünkü şeytan iyi biliyordu ki üç vakit namazı kazaya bıraksalar da tövbe ettiklerinde cennete gireceklerdi ama iki müminle dövüşüp de cennete girmek mümkün değildi. Bunun için belki namaza gitmelerine göz yumdu ama kardeşliklerinin pekişmesine dayanamadı. Mescidin etrafında kaç defa birbirlerine girdiler. Medine-i Münevvere’de 400 sene önce yapılmış bir kavgayı Yahudi’nin biri hatırlattı ve bir saat geçmeden Evs ile Hazreç kabileleri kılıçlarını kapıp karşı karşıya gelmiştiler.

Ama Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin talimatını duyunca hemen bağırarak birbirlerini.

Evet, Allah bizi yaratırken farklı huylar ve mizaçlarla yarattı. Herkesin bir arada olup abi-kardeş, abla-teyze gibi yaşaması mümkün değil. O zaman kardeşliğin bir düzeyi var demektir. Evvela birbirimize selam verip hâl-hatır soracak bir düzey var demektir ki bu farzdır. Bir de bunu ilerletip Allah’ın rızasını kazanmaya doğru koşacağımız bir kardeşlik vardır. Tıpkı beş vakit namaz olup bir de gece teheccüdü, işrak, evvabin namazlarını üzerine ekleme imkânı bulunması gibi. Beş vakti kılarırsan farz yerine gelmiş

olur. Ama diğerlerini de kılırsan Allah'ın sevgili kulu olup cennete daha kolay girersin. Kardeşlik de böyle.

Kardeşine selam vermek, borcuyla ilgilenmek, cenazesine katılmak... farz düzeyi. Bir de var ki yediği içtiği ayrı gitmemek diye özetlenir. Bu biraz da mizaçların da uyuşmasıyla olacak şeydir. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, ruhların küme küme yaratıldığını buyuruyor. Bir küme beyazdan hoşlanır, diğeri soğuktan, diğeri kırmızıdan... Ruhlar yaratılırken hangi kümedeyse insan, dünyada da o tiple bir araya geldiğinde yaşar.

Her hâlükârda kardeşliğimiz bir ibadet türüdür, dolayısıyla şeytana hedefdir. Bizim de bu kardeşliği güçlendirmemiz lazım. Aksi takdirde elimizdeki kuşu kaçırmış oluruz. Kardeşlik gölgenin yedide biridir. Bunu kaçırınlar kıyamet günü çok pişman olacaklardır, çünkü masrafsızdı.

Kardeşliğimize mümkünse parayı sokmayalım. Mesela ortak site işine girmeyelim. Ben ortak kooperatif işine girip de mahkemeye verilmemiş arkadaşlık görmedim şimdiye kadar. O bina bitmeden dostluk bitmiş oluyor. Öyleyse hep Müslüman olmayanlarla mı oturacağız? Hayır. Arkadaşça kooperatif de kuralım ama ortaklığı yabancıyla yapıyor gibi yapalım. Mesela yabancı birini müdür yapalım, haklarımız eşit olsun, cezaya itiraz etmeyelim. 'Nasıl olsa taksitlerimi ödemedim diye beni mahkemeye vermezler' diye düşünme imkânı kalmasın.

Bunu Kur'an-ı Kerim'de görebiliyoruz. Kitabımızın en uzun ayeti 15 satırdır, borç alıp vermeyi anlatıyor. En uzun namaz ayeti ise üç satırdır. İslam'ın en temel hükümlerinden olan zekât ayetlerini toplasanız borçla ilgili ayet kadar etmiyor. Para ile ilgili ayetler hacle ilgili ayetlerden on kat fazladır. Çünkü bunun önemini, araya bir kuruş da olsa girse şeytanın fırsatı yakalamış olacağını Allah biliyordu.

Kardeşler olarak elbette bina kuralım ve orada oturalım ama bir şeylere dikkat ederek. İki kişi birbirine çok kaynaşıp sevişince hanımları da hemen kaynaşacak zannediliyor. Bir ziyaret, çay içme... derken bakıyorsun ki kadınların rengi uyuşmamış. Oraya gidemezsin, buraya gelemezsin... derken şeytana bu kadar malzeme çok bile.

Parayla olan ilişkileri 'banka standartlarında' yürüteceksin. Senin verdiği borç geri verilmese de olacaksa o zaman açık şekilde de ki "kardeşim, bu zarfın içinde istediğin borç para var, bunu geri ödemesen de olur." Hayır, böyle olmayacaksa senet imzala. "Vay be, demek biz bi' senet kadardık!" demesine de aldırma, Allah Teâlâ ayetinde "borcunuzu yazın" buyuruyor, "iki şahit tutun, rehin alın." Kimse kendini Allah'tan iyi bilemez. Allah bu ayeti müminlere hem de ashab-ı kirama söylüyor. Onlardan daha mı iyisin?

Dostluklarımıza şeytanın gireceği delikler açmayacağız.

İkinci bir husus, ailece dostluğun da çok zor olmasıdır. Ahmet ile Mehmet'in mizacı uyuşunca çocuklarınızın da kanları aynı değil ki uyuşsunlar. Evet, ne güzel olur keşke onlar da uyuşsalar ama bunu zorlama hakkımız yok. Eğer zorlarsak elimizdekini de kaybederiz. Dostlukları genişletirken sunî ve hormonlu üretim yapamayız. Tıpkı ben teheccüde kalkıyorsam hanımı da kalkması için zorlayamayacağım gibi.

Önemli bir meselemiz daha: Külfet dostluğun düşmanıdır. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, "Ben ve salih müminler, külfetsiz insanlarız" buyuruyor. Bu cümleyi unutmayacağız. Külfet, ek sıkıntı getirmek demektir. Senin ziyaretinden dolayı o evin hanımı mutfakta on dakika fazla durduysa gitmenin bir kıymeti kalmıyor, o zaman mutfak ziyaretine gitmiş oluyorsun.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.